

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
Π.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ &
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ,
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 19-8-2026

Αρ. Πρωτ.: Φ.12/109328/Δ1

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <https://www.minedu.gov.gr>
Email: spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Επ. Αγγέλου (Π.Ε.)
Φ. Λυμπεροπούλου (Ε.Α.Ε)
Σ. Μ. Καραμαλάκου-Λάππα (Δ.Υ.Π.Ε.Α.)
Δ. Διαμαντίδης (ΠΕΙ.Σ.)
Δ. Κερερέζ (Φ.Α.)
Α. Πόγκα (Ι.Ε.)
Β. Μπαϊρακτάρης (ΔΙ.Π.Ο.Δ.Ε.Ε.Μ.Σ.)
Τηλέφωνο ☎: 2103442899 (Π.Ε.)
2103442933 (Ε.Α.Ε.)
2103443286 (Δ.Υ.Π.Ε.Α.)
2103442472 (ΠΕΙ.Σ.)
2103442241 (Ι.Ε.)
2103442213 (Φ.Α.)
2103442290 (ΔΙ.Π.Ο.Δ.Ε.Ε.Μ.Σ.)

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: «Εκπαιδευτικές δράσεις εκτός σχολικής μονάδας μαθητών/τριών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων»

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
 - α. του άρθρου 16 του Π.Δ. 79/2017 «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» (Α' 109),

- β. της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4452/2017 «Ρύθμιση θεμάτων του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας και άλλες διατάξεις» (Α' 17),
- γ. της παρ. 1 του άρθρου 61 του ν. 4310/2014 «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» (Α' 258),
- δ. του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 167), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
- ε. του ν. 682/1977 «Περί ιδιωτικών σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Οικοτροφείων» (Α' 244),
- στ. της παρ. 13 του άρθρου 111 του ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 101),
- ζ. του άρθρου 8 του ν. 3699/2008 «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.» (Α' 199),
- η. του άρθρου 48 του ν. 4415/2016 «Ρυθμίσεις για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις» (Α' 159),
- θ. του ν. 4692/2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις.» (Α' 111),
- ι. του ν. 4823/21 «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις.» (Α' 136),
- ια. του άρθρου 90 του κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 63/2005 (Α' 98),
- ιβ. του π.δ. 79/2017 «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» (Α' 109), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
- ιγ. του π.δ. 7/2018 «Εναρμόνιση νομοθεσίας με οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς κανονισμούς (ΕΕ L326/11.12.2015),
- ιδ. του π.δ. 18/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31),
- ιε. του π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123),
- ιστ. του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων-Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών-Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130),
- ιζ. του π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).
2. Την υπ' αρ. 931/Γ4/13-11-1986 κανονιστική Απόφαση περί «Σχολικών Αθλητικών Εκδηλώσεων» (Β' 99) που κυρώθηκε με το αρ. 16 του ν. 1824/1988 (Α' 296).
 3. Την υπό στοιχεία Γ2/4867/28-08-1992 υπουργική απόφαση «Σχολικές Δραστηριότητες» (Β' 629).
 4. Την υπό στοιχεία Γ2/455/07-02-2000 υπουργική απόφαση «για την Αγωγή Σταδιοδρομίας» (Β' 161).
 5. Την υπό στοιχεία Δ1/Φ.353.1./324/105657/16.10.2002 υπουργική απόφαση «Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. και των συλλόγων των διδασκόντων» (Β' 1340), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπουργική απόφαση 353.1/1/4517/Δ1/17-01-2003 (Β' 64).

6. Την υπ' αρ. 1720/2006/EK απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Νοεμβρίου 2006 για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της διά βίου μάθησης.
7. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαΐου 2021 για τη θέσπιση του Προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013.
8. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/888 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαΐου 2021 για τη θέσπιση του Προγράμματος για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1475 και (ΕΕ) αριθ. 375/2014.
9. Τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 1296/2013, (ΕΕ) 1301/2013, (ΕΕ) 1303/2013, (ΕΕ) 1304/2013, (ΕΕ) 1309/2013, (ΕΕ) 1316/2013, (ΕΕ) 223/2014, (ΕΕ) 283/2014 και της απόφασης 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 966/2012.
10. Την υπό στοιχεία 13646/Δ1/07-02-2023 υπουργική απόφαση «Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση» (Β' 687).
11. Την υπό στοιχεία 107589/Η1/19.09.2024 (ΑΔΑ: 9ΓΡ646ΝΚΠΔ-ΚΡΘ) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού & Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας «Ορισμός της Ελληνικής Εθνικής Αρχής των Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Erasmus+» και «Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης» για την προγραμματική περίοδο 2021-2027».
12. Την υπό στοιχεία 90136/Η1/23.07.2021 (Β' 3483) υπουργική απόφαση «Ορισμός Εθνικού Οργανισμού (Εθνικής Μονάδας Συντονισμού) για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+, 2021-2027».
13. Την υπό στοιχεία 77337/Η1/26.06.2025 (ΑΔΑ: 98Ρ046ΝΚΠΔ-39Ρ) υπουργική απόφαση «Ορισμός Προωθητών/τριών του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Erasmus+» για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 ανά Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης».
14. Την υπό στοιχεία 25735/Η1/20.02.2020 υπουργική απόφαση «Πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Erasmus+, Διαδικασία Συμμετοχής και Μετακινήσεων» (Β' 625).
15. Την υπό στοιχεία Φ.31/94185/Δ1/29-07-2021 υπουργική απόφαση «Εργαστήρια Δεξιοτήτων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση» (Β' 3791).
16. Τον ισχύοντα Οδηγό του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Erasmus+».
17. Την υπό στοιχεία 42474/Η1/12.04.2022 (ΑΔΑ: ΨΗΤΝ46ΜΤΛΗ-Θ92) υπουργική απόφαση «Ορισμός Εθνικού Οργανισμού Υποστήριξης eTwinning στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαΐου 2021 αναφορικά με την υλοποίηση του Προγράμματος «Erasmus+» για τους τομείς «Εκπαίδευση» και «Κατάρτιση» κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027».
18. Την υπ' αρ. (2023) 7886125/20.11.2023 υπογεγραμμένη σύμβαση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EACEA) και του ΙΤΥΕ-«Διόφαντος», με την οποία εγκρίνεται η υποβληθείσα πρόταση και ο προϋπολογισμός για την εκτέλεση του έργου Project No 101143092 - eTwinning NSO GREECE 2024-2026 (eTwinning NSO GR), για διάστημα έως 28 Φεβρουαρίου 2026.

19. Την υπό στοιχεία 148852/Δ5/28.12.2023 Υπουργική Απόφαση “Αντικατάσταση της υπό στοιχεία 190677/Δ5/10.11.2016 υπουργικής απόφασης «Αθλητικές δραστηριότητες σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Β'3754)»” (Β' 7541).
20. Την υπό στοιχεία 130372/ΓΔ4/01-11-2024 υπουργική απόφαση «Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου» (Β' 6048).
21. Την υπό στοιχεία 172877/Δ3/17-10-2016 υπουργική απόφαση «Καθορισμός διαδικασίας σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων συνεκπαίδευσης» (Β' 3561).
22. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού του ΥΠΑΙΘΑ για τις δαπάνες που καλύπτονται από αυτόν, σύμφωνα με την με αριθ. πρωτ. Φ.1/Γ/Εισήγηση του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.
23. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, σύμφωνα με το άρθρο 90 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Ορισμός εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας

Ως εκπαιδευτική δράση εκτός σχολικής μονάδας ορίζεται η οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα των μαθητών/τριών σε χώρο εκτός σχολείου, στην ευρύτερη κοινότητα, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, που στόχο έχει τη σύνδεση της σχολικής γνώσης με το κοινωνικό, πολιτισμικό και φυσικό περιβάλλον, τον εμπλουτισμό και την εφαρμογή της διδακτικής διαδικασίας, τη βιωματική μάθηση, την κοινωνικοποίηση των μαθητών/τριών και την ανάπτυξη του δημοκρατικού ήθους.

Άρθρο 2

Σκοπός των εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας

1. Σκοπός των εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας είναι η διασύνδεσή τους με το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών ώστε οι μαθητές/τριες να αποκτούν ολιστική προσέγγιση στη μάθηση, να συνδέουν τη σχολική γνώση με το κοινωνικό, πολιτισμικό και φυσικό περιβάλλον και να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε δραστηριότητες εκπαιδευτικού χαρακτήρα που συνδράμουν στην ενεργό βιωματική μάθηση.
2. Οι βασικοί στόχοι των εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας είναι:
 - α. Ο εμπλουτισμός της εκπαιδευτικής εμπειρίας και του προγράμματος σπουδών μέσω της παρατήρησης, της διερεύνησης και της συμμετοχής,
 - β. Η γνωριμία με τους θεσμούς της δημοκρατίας, η ανάπτυξη δημοκρατικού ήθους και η εμπέδωση των αξιών των δικαιωμάτων του ανθρώπου,
 - γ. Η ανάπτυξη κουλτούρας ενεργού πολίτη, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η συμμετοχή σε δράσεις εθελοντισμού,

- δ. Η ευαισθητοποίηση σε θέματα πολιτιστικά, ιστορικά, κοινωνικά, επιστημονικά και η καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης,
- ε. Η επαφή με το φυσικό περιβάλλον, η ευαισθητοποίηση σε θέματα αειφορίας και βιωσιμότητας και η ενίσχυση της σωματικής και ψυχικής υγείας και ευεξίας,
- στ. Η διασύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία και την οικονομική ζωή της ευρύτερης κοινότητας, η γνωριμία με τα επαγγέλματα και η επαφή με την τοπική οικονομία,
- ζ. Η βιωματική εξοικείωση με τις τεχνολογικές εξελίξεις και το σύνολο των εφαρμοσμένων θετικών επιστημών,
- η. Η υποστήριξη της ολοκληρωμένης γνωστικής, κοινωνικής και ψυχολογικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών,
- θ. Η βελτίωση των ικανοτήτων στις ξένες γλώσσες και η ενίσχυση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης,
- ι. Οι αλληλεπιδράσεις με μαθητές/τριες από διαφορετικά κράτη και πολιτισμικά περιβάλλοντα,
- ια. Η προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών μέσω της σταδιακής αυτονομίας, της ανάληψης υποχρεώσεων και ευθυνών, της καλλιέργειας της ενσυναίσθησης και του σεβασμού των άλλων.

Άρθρο 3

Τύποι εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας

1. Οι εκπαιδευτικές δράσεις εκτός σχολικής μονάδας διακρίνονται στους κάτωθι τύπους:
 - i. Εκπαιδευτικές επισκέψεις,
 - ii. Διδακτικές επισκέψεις,
 - iii. Επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων-Συμμετοχή στο Εργαστήρι Δημοκρατίας,
 - iv. Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο πλαίσιο εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σχολικών δραστηριοτήτων και επισκέψεις σε Κέντρα Καινοτομίας,
 - v. Ημερήσιες εκπαιδευτικές επισκέψεις,
 - vi. Συμμετοχή σε εκπαιδευτικούς διαγωνισμούς, μαθητικά συνέδρια, ημερίδες, δράσεις και λοιπές εκπαιδευτικές εκδηλώσεις στο εσωτερικό,
 - vii. Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο εξωτερικό στο πλαίσιο ευρωπαϊκών, διεθνών προγραμμάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δράσεων,
 - viii. Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο πλαίσιο του Προγράμματος «Erasmus+»,
 - ix. Σχολικές Αθλητικές Δραστηριότητες – Αγώνες.
2. Κάθε διδακτικό έτος δύνανται να πραγματοποιούνται έως έξι (6) εκπαιδευτικές επισκέψεις, έως συνολικά εννέα (9) δράσεις των περ. ii, iii, iv της παρ. 1 και μια (1) ημερήσια εκπαιδευτική επίσκεψη ανά τμήμα. Ο συνολικός αριθμός των δράσεων της παρ. 1 δεν δύναται να υπολείπεται των έξι (6) ανά τμήμα, ανά διδακτικό έτος.
3. Εντός του ίδιου μήνα δεν πραγματοποιούνται περισσότερες της μίας δράσεις των περ. ii, iii, iv της παρ. 1 ανά τμήμα. Ειδικότερα, στις Σ.Μ.Ε.Α.Ε., πέραν των λοιπών δράσεων της παρ. 1, δύνανται να πραγματοποιούνται έως εννέα (9) εκπαιδευτικές επισκέψεις ανά τμήμα και έως δύο (2) ανά μήνα.

4. Πριν την πραγματοποίηση κάθε εκπαιδευτικής δράσης της παρ. 1 προηγείται οργανωμένη παιδαγωγική προετοιμασία των συμμετεχόντων/ουσών μαθητών/τριών από τους/τις υπεύθυνους/ες εκπαιδευτικούς των τάξεων ή τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς και μετά το πέρας της δράσης πραγματοποιείται η αποτίμησή της.

Άρθρο 4 **Εκπαιδευτικές επισκέψεις**

1. Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις αφορούν οργανωμένες μετακινήσεις διάρκειας έως δύο (2) διδακτικών ωρών σε χώρο εκτός σχολείου. Η μετακίνηση των μαθητών/τριών γίνεται πεζή ή με χρήση μεταφορικού μέσου.

2. Εκπαιδευτικές επισκέψεις πραγματοποιούνται, ιδίως, σε χώρους πολιτισμικής, επιστημονικής, ιστορικής, θρησκευτικής ή περιβαλλοντικής αναφοράς, σε αξιοθέατα φυσικού κάλλους, σε χώρους καλλιτεχνικής δημιουργίας, σε φορείς που προάγουν τις επιστήμες και την τεχνολογία, σε ακίνητα με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, πολεοδομική ή τεχνική σημασία, σε βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες, σε μονάδες παραγωγής, σε εκπαιδευτικές δομές, σε αθλητικές εγκαταστάσεις ή βιβλιοθήκες .

3. Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις συνδράμουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων καθημερινής ζωής, εντάσσονται στο πλαίσιο συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ή παιδαγωγικής δράσης και συμβάλλουν στη διασύνδεση των σχολικών μονάδων με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, με φορείς εκπαίδευσης, δημόσιας διοίκησης, τοπικούς φορείς, κοινωνικές υπηρεσίες και δομές πρόνοιας, φορείς έρευνας, με την τοπική κοινωνία, με τομείς της οικονομίας και με ομαδικές εθελοντικές δράσεις ενεργού πολίτη.

4. Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις μπορεί να αφορούν είτε το σύνολο της σχολικής μονάδας, είτε τάξη ή τμήμα στην ίδια ή διαφορετική τοποθεσία. Υπεύθυνος/η συνοδός εκπαιδευτικός ορίζεται αποκλειστικά και μόνο ο/η εκπαιδευτικός ο/η οποίος/α σύμφωνα με το ΕΩΠ διδάσκει τη/τις συγκεκριμένη/ες διδακτική/ές ώρα/ες στο τμήμα. Απαραίτητη προϋπόθεση για την μετακίνηση ενός τμήματος είναι η συμμετοχή των 2/3 των μαθητών/τριών του τμήματος.

5. Μαθητές/τριες οι οποίοι/ες δεν συμμετέχουν στη εκπαιδευτική επίσκεψη, παραμένουν στο σχολείο καθ' όλη τη διάρκεια της επίσκεψης και συμμετέχουν σε σχολικές δραστηριότητες σύμφωνα με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

Άρθρο 5 **Διδακτικές επισκέψεις**

1. Οι διδακτικές επισκέψεις πραγματοποιούνται ιδίως, σε χώρους πολιτισμικής, επιστημονικής, ιστορικής, θρησκευτικής, εθνολογικής ή περιβαλλοντικής αναφοράς, σε αξιοθέατα φυσικού κάλλους, σε χώρους καλλιτεχνικής δημιουργίας, σε φορείς που προάγουν τις επιστήμες και την τεχνολογία, σε ακίνητα με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, πολεοδομική ή τεχνική σημασία, σε βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες, σε μονάδες παραγωγής, σε εκπαιδευτικές δομές, σε βιβλιοθήκες ή αθλητικές εγκαταστάσεις.

2. Οι διδακτικές επισκέψεις εντάσσονται στο πλαίσιο συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ή παιδαγωγικής δράσης ή δικτύων και συμβάλλουν στη διασύνδεση των σχολικών μονάδων με φορείς εκπαίδευσης, πολιτισμού και έρευνας, και με την επαφή με την τοπική και ευρύτερη κοινωνία και με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, με φορείς εκπαίδευσης, δημόσιας διοίκησης, φορείς έρευνας, τοπικούς φορείς, κοινωνικές

υπηρεσίες και δομές πρόνοιας, με την τοπική κοινωνία, με τομείς της οικονομίας και με ομαδικές εθελοντικές δράσεις ενεργού πολίτη.

3. Οι διδακτικές επισκέψεις του παρόντος άρθρου υλοποιούνται εντός του υποχρεωτικού διδακτικού ωραρίου και η διάρκειά τους δύναται να παραταθεί πέραν του διδακτικού ωραρίου, έως και δύο (2) διδακτικές ώρες, για τις περιπτώσεις που αυτό καθίσταται αναγκαίο για την ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας.

4. Οι διδακτικές επισκέψεις συνδέονται με τα προγράμματα σπουδών και ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένους παιδαγωγικούς και διδακτικούς στόχους του άρθρου 2 της παρούσης.

5. Απαραίτητη προϋπόθεση για την μετακίνηση ενός τμήματος είναι η συμμετοχή των 2/3 των μαθητών/τριών του τμήματος.

6. Οι μαθητές/τριες που δεν παίρνουν μέρος στις εν λόγω δράσεις, δεν προσέρχονται στο σχολείο ή αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων και τους καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία.

Άρθρο 6

Επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων –Συμμετοχή στο Εργαστήρι Δημοκρατίας

1. Οι επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων αποσκοπούν στην ενημέρωση των μαθητών/τριών για τους θεσμούς του δημοκρατικού πολιτεύματος και τη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Για την πραγματοποίηση επίσκεψης στη Βουλή των Ελλήνων, οι σχολικές μονάδες υποβάλλουν ηλεκτρονικά το αίτημά τους στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία. Εφόσον το αίτημά εγκριθεί, η επίσκεψη αφορά μαθητές/τριες συγκεκριμένων τάξεων που ορίζει το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία.

2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της επίσκεψης είναι η συμμετοχή σε αυτή του 1/2 των μαθητών/τριών της τάξης που πρόκειται να μετακινηθεί.

3. Σχολικές μονάδες οι οποίες βρίσκονται είτε εκτός της Περιφέρειας Αττικής είτε στις νησιωτικές περιοχές της Περιφέρειας Αττικής στο πλαίσιο της επίσκεψης στη Βουλή των Ελλήνων δύναται να πραγματοποιούν έως και τρεις (3) διανυκτερεύσεις. Στις ημέρες μετακίνησης δεν συνυπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια της μετακίνησης των μαθητών/τριών με πλοία, σε περίπτωση που αυτά εκτελούν βραδινά δρομολόγια.

4. Σχετικά με τη συμμετοχή των μαθητών/τριών της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Αττικής στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εργαστήρι Δημοκρατίας» του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, η μετακίνηση των σχολικών μονάδων εγκρίνεται ανά τμήμα.

Άρθρο 7

Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο πλαίσιο εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και επισκέψεις σε Κέντρα Καινοτομίας

1. Κάθε ομάδα μαθητών/τριών που συμμετέχει σε εγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας, πολιτιστικών θεμάτων και αγωγής σταδιοδρομίας, δύναται να συμμετέχει σε έως δύο (2) εκπαιδευτικές επισκέψεις στο εσωτερικό ανά σχολικό έτος. Οι ως ανωτέρω εκπαιδευτικές επισκέψεις εφόσον αφορούν μαθητές/τριες της Ε' και ΣΤ' τάξης Δημοτικού δύναται να διαρκέσουν έως τρεις (3) εργάσιμες ημερες ή έως πέντε (5) ημέρες, εφόσον συμπεριληφθούν έως δύο (2) ημέρες αργίας. Στις ανωτέρω μετακινήσεις δεν συμπεριλαμβάνεται η ολιγόωρη μετακίνηση της ομάδας για τη συμμετοχή της στην παρουσίαση των προγραμμάτων στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

2. Οι επισκέψεις της παρ. 1 αφορούν την ομάδα μαθητών/τριών η οποία υλοποιεί το πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διενέργεια τους είναι η συμμετοχή τουλάχιστον του 70% των μαθητών/τριών οι οποίοι/ες συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Οι συνοδοί πρέπει να είναι εκπαιδευτικοί που έχουν αναλάβει την υλοποίηση των προγραμμάτων της παρ. 1 με δυνατότητα συμπλήρωσης του απαιτούμενου αριθμού με άλλους/ες εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας. Οι ανωτέρω επισκέψεις λαμβάνουν χώρα οποτεδήποτε μέσα στο διδακτικό έτος και μέχρι τις 10 Ιουνίου.

3. Ειδικότερα, τα προσφερόμενα προγράμματα των ΚΕ.Π.Ε.Α. αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών σε θέματα που αφορούν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και την αειφορία. Τα προγράμματα είναι είτε ημερήσια είτε πολυήμερα. Στα πολυήμερα προγράμματα των ΚΕ.Π.Ε.Α. συμμετέχουν μαθητές/τριες της Ε' και ΣΤ' τάξης Δημοτικού Σχολείου και δύναται να περιλαμβάνουν έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις.

4. Οι σχολικές μονάδες για κάθε πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων που εκπονούν έχουν δικαίωμα να κάνουν αίτηση επίσκεψης σε έως δύο (2) ΚΕ.Π.Ε.Α. και κάθε σχολική μονάδα μπορεί να πραγματοποιήσει έως δυο (2) επισκέψεις σε ΚΕ.Π.Ε.Α. ανά διδακτικό έτος. Η επιλογή του ΚΕ.Π.Ε.Α. γίνεται με παιδαγωγικά κριτήρια, σύμφωνα με τον προγραμματισμό της σχολικής μονάδας.

5. Οι σχολικές μονάδες που υλοποιούν εγκεκριμένα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων, δύναται να αιτηθούν εκπαιδευτικής επίσκεψης των μαθητών/τριών και των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών τους σε ΚΕ.Π.Ε.Α., προκειμένου να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά προγράμματα που οργανώνονται και υλοποιούνται από αυτά, ως ακολούθως:

α) οι εκπαιδευτικοί των σχολικών μονάδων που υλοποιούν με τους μαθητές/τριές τους προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων, καταθέτουν στους/στις αρμόδιους/ες Υπεύθυνους/ες Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αίτηση παρακολούθησης εκπαιδευτικού προγράμματος σε ΚΕ.Π.Ε.Α.,

β) οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης διαβιβάζουν στα ΚΕ.Π.Ε.Α. τους πίνακες με τις αιτήσεις των σχολικών μονάδων για παρακολούθηση προγράμματος του ΚΕ.Π.Ε.Α.,

γ) τα ΚΕ.Π.Ε.Α., κατόπιν επικοινωνίας με τις ενδιαφερόμενες σχολικές μονάδες, καταρτίζουν το πρόγραμμα των επισκέψεων που πρόκειται να δεχθούν.

6. Επιπλέον, με στόχο την ενημέρωση των μαθητών/τριών σε θέματα καινοτομίας και τεχνολογίας αιχμής, οι μαθητές/τριες όλων των τάξεων της Πρωτοβάθμιας

Εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιούν επισκέψεις σε Κέντρα Καινοτομίας. Η επίσκεψη στα Κέντρα Καινοτομίας δύναται να περιλαμβάνει μια (1) διανυκτέρευση σε περιπτώσεις που το Κέντρο Καινοτομίας απέχει από τη σχολική μονάδα περισσότερο από εκατό (100) χιλιόμετρα ή η σχολική μονάδα ανήκει σε νησιωτική περιοχή.

7. Στις ανωτέρω ημέρες μετακίνησης δεν συνυπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια της μετακίνησης των μαθητών/τριών με πλοία, σε περίπτωση που αυτά εκτελούν βραδινά δρομολόγια. Σε περίπτωση που στις δράσεις του παρόντος άρθρου συμμετέχει τμήμα ή τάξη, οι μαθητές/τριες που δεν παίρνουν μέρος στις εν λόγω δράσεις δεν προσέρχονται στο σχολείο ή αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων και τους καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία ανά ημέρα.

Άρθρο 8

Ημερήσιες Εκπαιδευτικές Επισκέψεις

1. Ως ημερήσια εκπαιδευτική επίσκεψη ορίζεται η οργανωμένη και παιδαγωγικά σχεδιασμένη μετάβαση των μαθητών/τριών οποιασδήποτε τάξης, σε τόπους και σε χώρους πολιτιστικού, επιστημονικού, ιστορικού, θρησκευτικού, εθνολογικού ή περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, σε αξιοθέατα φυσικού κάλλους, σε χώρους καλλιτεχνικής δημιουργίας, σε φορείς που προάγουν τις επιστήμες και την τεχνολογία, σε ακίνητα με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, πολεοδομική ή τεχνική σημασία, σε βιοτεχνικές μονάδες, σε μονάδες παραγωγής, σε εκπαιδευτικές δομές και σε αθλητικές εγκαταστάσεις, με σκοπό τη σύνδεση της σχολικής γνώσης με την εμπειρική μάθηση.
2. Οι ημερήσιες εκπαιδευτικές επισκέψεις εντάσσονται στο πλαίσιο συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ή παιδαγωγικής δράσης και συμβάλλουν στη διασύνδεση των σχολικών μονάδων με φορείς εκπαίδευσης, πολιτισμού και έρευνας, με την τοπική και ευρύτερη κοινωνία, με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, με κοινωνικές υπηρεσίες και δομές πρόνοιας, με τομείς της οικονομίας και με ομαδικές εθελοντικές δράσεις ενεργού πολίτη.
3. Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους πραγματοποιείται μία (1) ημερήσια εκπαιδευτική επίσκεψη την ίδια ημέρα για όλες τις τάξεις της σχολικής μονάδας. Με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, η δράση δύναται να πραγματοποιηθεί την ίδια ημέρα σε διαφορετικούς προορισμούς ανά τάξη, όταν αυτό κρίνεται παιδαγωγικά σκόπιμο ή αναγκαίο για την ομαλή οργάνωση και υλοποίησή της.
4. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των ημερήσιων εκπαιδευτικών επισκέψεων είναι η συμμετοχή του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνόλου των μαθητών/τριών των τάξεων, για τις οποίες οργανώνεται κάθε ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή.
5. Οι μαθητές/τριες που δεν συμμετέχουν στην ημερήσια εκπαιδευτική επίσκεψη δεν προσέρχονται στο σχολείο, ή εφόσον έχουν προσέλθει, αποχωρούν με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων τους και τους καταχωρίζεται μία (1) δικαιολογημένη απουσία.

Άρθρο 9

Συμμετοχή σε εκπαιδευτικούς διαγωνισμούς, μαθητικά συνέδρια, ημερίδες, δράσεις και λοιπές εκπαιδευτικές εκδηλώσεις στο εσωτερικό

1. Προβλέπεται η μετακίνηση στο εσωτερικό συγκεκριμένων μαθητών/τριών κατά τις εργάσιμες ημέρες, το Σάββατο ή/και την Κυριακή για τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς ή εκδηλώσεις, όπως ενδεικτικά, μαθητικά συνέδρια, ημερίδες, συμπόσια, καλλιτεχνικές δράσεις ή εκδηλώσεις, δράσεις ενεργού πολιτειότητας και εθελοντισμού, δράσεις που αφορούν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος eTwinning ή του δικτύου ASPnet Unesco. Οι ανωτέρω δράσεις οργανώνονται από την κεντρική υπηρεσία ή τις περιφερειακές και αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., από ερευνητικά ή εκπαιδευτικά ιδρύματα, σχολικές μονάδες, επιστημονικές ενώσεις, φορείς του εσωτερικού ή του εξωτερικού, φορείς του Δημοσίου ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι ανωτέρω δράσεις έχουν ως σκοπό τον εμπλουτισμό του εκπαιδευτικού έργου, τη διάχυση των καλών πρακτικών, την ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών/τριών και την έκφραση της δημιουργικότητας.
2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της μετακίνησης είναι ότι δεν διαταράσσεται η ομαλή λειτουργία της σχολικής μονάδας.
3. Οι μετακινήσεις, στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου, μπορούν να περιλαμβάνουν έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις. Στις ημέρες μετακίνησης δεν συνυπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια της μετακίνησης των μαθητών/τριών με πλοία, σε περίπτωση που αυτά εκτελούν βραδινά δρομολόγια.
4. Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, περιγράφεται με σαφήνεια η δράση και τεκμηριώνονται οι λόγοι συμμετοχής των μαθητών/τριών, εφόσον προκύπτει η ενεργή συμμετοχή τους. Η παθητική συμμετοχή των μαθητών/τριών ως ακροατών σε διαλέξεις, ομιλίες ή συνέδρια δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου.
5. Ο Σύλλογος Διδασκόντων για την έγκριση της μετακίνησης λαμβάνει υπόψη του ιδίως:
 - α) τα στοιχεία του φορέα διοργάνωσης,
 - β) το επίσημο πρόγραμμα της δράσης,
 - γ) την επίσημη πρόσκληση προς την ομάδα του σχολείου η οποία πρόκειται να συμμετάσχει στη δράση.

Άρθρο 10

Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο εξωτερικό στο πλαίσιο ευρωπαϊκών, διεθνών προγραμμάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δράσεων

1. Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, οι μαθητές/τριες και οι συνοδοί εκπαιδευτικοί και τα μέλη του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να πραγματοποιούν μετακινήσεις στο εξωτερικό με σκοπό την ενίσχυση της εκπαιδευτικής εμπειρίας, την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας, τη διάχυση καλών πρακτικών και την επαφή των μαθητών/τριών με συνομηλίκους τους από το εξωτερικό.

Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις στο εξωτερικό μπορούν να αφορούν ιδίως:

- α. Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, σε συνέχεια διακρατικών συμφωνιών, μνημονίων συνεργασίας ή εκτελεστικών προγραμμάτων,
- β. Αδελφοποιήσεις σχολικών μονάδων,
- γ. Εκπαιδευτικά προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων,
- δ. Ευρωπαϊκές δραστηριότητες/προγράμματα, όπως το «eTwinning», τα οποία δεν εντάσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+,
- ε. Προγράμματα διεθνών οργανισμών,
- στ. Συμμετοχές σε διεθνείς συναντήσεις, συνέδρια, ημερίδες, διαγωνισμούς και λοιπές διεθνείς εκδηλώσεις,
- ζ. Προσκλήσεις σχολείων σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' του άρθρου 3 του ν. 4415/2016 (Α' 15),
- η. Βραβεύσεις με ταξίδι στο εξωτερικό, κατόπιν συμμετοχής σε διαγωνιστική διαδικασία εγκεκριμένη από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.,
- θ. Πιλοτικά προγράμματα διεθνών σχολικών δικτύων, όπως το ASPnet UNESCO,
- ι. Επισκέψεις σε ερευνητικά κέντρα, εκπαιδευτικά ιδρύματα, πανεπιστημιακά ιδρύματα, κέντρα πολιτισμού ή αθλητισμού, μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, τόπους που ανήκουν στα Παγκόσμια Δίκτυα Γεωπάρκων της UNESCO ή μνημεία ιδιαίτερου πολιτισμικού ή περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος,
- ια. Επισκέψεις σε ευρωπαϊκούς θεσμούς και διεθνείς οργανισμούς, κατόπιν πρόσκλησης και αποδοχής σχετικού αιτήματος από τον φορέα διοργάνωσης.

2. Η διάρκεια των εκπαιδευτικών επισκέψεων στο εξωτερικό ορίζεται ως εξής:

- α) έως επτά (7) ημέρες, συμπεριλαμβανομένων των αργιών, για μετάβαση σε ευρωπαϊκό ή μεσογειακό κράτος
- β) έως δέκα (10) ημέρες, συμπεριλαμβανομένων των αργιών, για μετάβαση σε κράτος εκτός Ευρώπης ή Μεσογείου.

Οι ως άνω εκπαιδευτικές επισκέψεις συνιστάται να πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να συμπίπτουν με ημέρες αργίας ή Σαββατοκύριακα, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ομαλή συνέχεια της σχολικής λειτουργίας.

3. Ο αριθμός των ημερών του προγράμματος μετακίνησης πρέπει αυστηρά να δικαιολογείται από τον σκοπό και το εκπαιδευτικό περιεχόμενο της δράσης.

4. Στις εκπαιδευτικές μετακινήσεις συμμετέχουν συγκεκριμένες ομάδες μαθητών/τριών του σχολείου, ύστερα από σχετική και αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, σύμφωνα με την παιδαγωγική σκοπιμότητα και τον εκπαιδευτικό στόχο της δράσης.

5. Η επιλογή για τη συμμετοχή μαθητών/τριών σε δράσεις του παρόντος άρθρου είναι ευθύνη του/της Διευθυντή/ντριας και του Συλλόγου Διδασκόντων. Η απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων πρέπει να τεκμηριώνει ότι η ομάδα του σχολείου συμμετέχει ενεργά σε δομημένη επιμορφωτική δράση, εργαστήρια, ανταλλαγή καλών πρακτικών ή σε άλλες μορφές ενεργού συμμετοχής καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης.

6. Ο Σύλλογος Διδασκόντων λαμβάνει υπόψη του τα εξής στοιχεία:

- α) την ταυτότητα του φορέα διοργάνωσης,

- β) το επίσημο πρόγραμμα της δράσης και
- γ) την επίσημη πρόσκληση προς την ομάδα του σχολείου η οποία θα μετακινηθεί.

Η παθητική συμμετοχή των μαθητών/τριών ως ακροατές/τριες διαλέξεων, ομιλιών ή συνεδρίων δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

7. Οι εκπαιδευτικές μετακινήσεις του παρόντος άρθρου υποβάλλονται προς έγκριση στις οικείες Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

8. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά στις αδελφοποιήσεις, αυτές πραγματοποιούνται μόνο με σχολεία του εξωτερικού, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων στην οποία περιγράφεται επακριβώς ο σκοπός της αδελφοποίησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για οποιαδήποτε μετακίνηση στο πλαίσιο αδελφοποίησης σχολείων, αποτελεί η προηγούμενη έγκριση της αδελφοποίησης από την Περιφέρεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως ισχύει. Επισημαίνεται, ότι για την έγκριση της αδελφοποίησης από την Περιφέρεια, η ενδιαφερόμενη σχολική μονάδα οφείλει να προσκομίσει, τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) Πρακτικό Συλλόγου Διδασκόντων στο οποίο πρέπει να περιγράφεται επακριβώς ο σκοπός της αδελφοποίησης και οι υπεύθυνοι συνοδοί εκπαιδευτικοί ή μέλη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και
- β) Έγγραφο βεβαίωση του ετέρου σχολείου ότι συμφωνεί με τη διεξαγωγή της αδελφοποίησης.

Τα ως άνω δικαιολογητικά διαβιβάζονται στα Γραφεία Παιδείας των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων, διά της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, υποχρεωτικά συνοδευόμενα από τη σχετική εισήγηση του/της Προϊσταμένου/ης της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η απόφαση έγκρισης της αδελφοποίησης κοινοποιείται στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η αδελφοποίηση με ένα συγκεκριμένο σχολείο γίνεται μία φορά και ισχύει στο διηνεκές. Επιτρέπεται η πραγματοποίηση έως δύο (2) μετακινήσεων αυτού του τύπου ανά σχολικό έτος, ανεξαρτήτως αν μία σχολική μονάδα έχει αιτηθεί αδελφοποίηση με περισσότερα του ενός σχολεία. Τα αδελφοποιημένα σχολεία παρουσιάζουν κοινό πρόγραμμα δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της δράσης το οποίο εγκρίνεται από την οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ύστερα από εισήγηση του/της αρμόδιου Συμβούλου Εκπαίδευσης παιδαγωγικής ευθύνης.

Άρθρο 11

Εκπαιδευτικές δράσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος «Erasmus+»

1. Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ) ως η Εθνική Μονάδα Συντονισμού του Προγράμματος Erasmus+ για τον τομέα «Εκπαίδευση και Κατάρτιση» εγκρίνει, χρηματοδοτεί και εποπτεύει την υλοποίηση των σχεδίων Erasmus+.
2. Τα εγκεκριμένα σχέδια στον τομέα «Εκπαίδευση και Κατάρτιση» δεσμεύουν τη σχολική μονάδα, η οποία αποκτά συμβατικά δικαιώματα και συμβατικές υποχρεώσεις που αμφότερα περιγράφονται στην πρόταση του εκάστοτε σχεδίου. Βάσει αυτών υλοποιούνται δράσεις από την εγκεκριμένη παιδαγωγική ομάδα.

3. Στο πλαίσιο του Erasmus+ δύνανται να μετακινηθούν αποκλειστικά τα μέλη της παιδαγωγικής ομάδας του προγράμματος σύμπραξης. Σε περίπτωση αδυναμίας συμμετοχής μέλους της παιδαγωγικής ομάδας, δύναται, με απόφαση Συλλόγου Διδασκόντων και έγγραφη ενημέρωση προς την Εθνική Μονάδα Συντονισμού, η αντικατάστασή του από άλλο μέλος του Συλλόγου Διδασκόντων. Στο πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων, καταγράφεται η αιτιολογημένη πρόταση ανασυγκρότησης της παιδαγωγικής ομάδας με σκοπό τη βέλτιστη υλοποίηση του σχεδίου και την ορθή εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης. Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και εφόσον ο προϋπολογισμός και το εκάστοτε σχέδιο το επιτρέπει, δύναται να αυξηθεί ο αριθμός των μετακινούμενων, ώστε να επωφεληθούν περισσότεροι/ες μαθητές/τριες, εκπαιδευτικοί ή μέλη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού εξ' αυτών που συμμετέχουν στο εκάστοτε πρόγραμμα.
4. Ο αριθμός των μετακινήσεων ανά έτος, η χρονική περίοδος μετακίνησης και ο αριθμός των συμμετεχόντων, καθορίζονται σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο. Ο αριθμός υποβολής προτάσεων Erasmus+ από την εκάστοτε σχολική μονάδα αποφασίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων στο πλαίσιο του ετήσιου στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού των σχολικών μονάδων.
5. Στο πλαίσιο υλοποίησης εγκεκριμένων σχεδίων Erasmus+ πραγματοποιείται και η υποδοχή σε σχολικές μονάδες της επικράτειας αντίστοιχων ομάδων από τις χώρες του συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.
6. Για τη συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus+ στο εξωτερικό ή στο εσωτερικό απαιτούνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:
- α. αίτηση, η οποία υπογράφεται και σφραγίζεται από τον/τη νόμιμο εκπρόσωπο της σχολικής μονάδας και υπογράφεται από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες εκπαιδευτικούς ή μέλη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού,
 - β. πρόσκληση και πρόγραμμα της επίσκεψης από τη σχολική μονάδα υποδοχής ή τον φορέα υποδοχής,
 - γ. αντίγραφο της επίσημης έγκρισης και της υπογεγραμμένης σύμβασης του προγράμματος από την Μονάδα Συντονισμού σε εθνικό ή σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε περίπτωση συμμετοχής σχολικών ομάδων ως εταίρων σε διευρυμένη σύμπραξη και όχι σε σύμπραξη ανταλλαγών μόνο μεταξύ σχολείων – όπου συντονιστής είναι ελληνικός φορέας ή φορέας του εξωτερικού – προσκομίζεται η σύμβαση, στο σχετικό παράρτημα της οποίας αναγράφεται ο κατάλογος των εταίρων,
 - δ. αντίγραφο του πρακτικού συγκρότησης της παιδαγωγικής ομάδας ή ανασυγκρότησης της παιδαγωγικής ομάδας,
 - ε. αντίγραφο του πρακτικού του Συλλόγου Διδασκόντων, στο οποίο αναφέρονται:
 - i. η απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων για την πραγματοποίηση της επίσκεψης,
 - ii. ο κωδικός και ο τίτλος του σχεδίου,
 - iii. τα ονόματα και οι ειδικότητες των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ή μελών ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη,
 - iv. τα ονόματα των συμμετεχόντων/ουσών μαθητών/τριών καθώς και το τμήμα/τάξη που ανήκουν,
 - v. η προκήρυξη πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και η πραγματοποίηση μειοδοτικού διαγωνισμού για την επιλογή τουριστικού γραφείου,

- vi. το αναλυτικό πρόγραμμα της δράσης ανά ημερολογιακή ημέρα και ώρα, τα μεταφορικά μέσα και οι τόποι διαμονής,
- vii. ότι έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των μαθητών/τριών από την αναχώρηση έως και την επιστροφή τους και ότι τηρούνται πλήρως οι εφαρμοστέοι κανόνες και νόμοι στις χώρες προέλευσης και υποδοχής,
- στ. αντίγραφο σύμβασης της σχολικής μονάδας με το τουριστικό γραφείο, στην οποία αναγράφεται και ο αριθμός ταξιδιωτικής ασφάλισης. Εφόσον η μετακίνηση πραγματοποιείται στο εξωτερικό, η ασφάλιση πρέπει να καλύπτει δαπάνες για την νοσηλεία των συμμετεχόντων/ουσών, την υγειονομική τους μεταφορά και τον επαναπατρισμό τους.
- ζ. Βεβαίωση Διευθυντή/ντριας ή Προϊσταμένου/ης της σχολικής μονάδας ότι δεν παρακωλύεται η ομαλή λειτουργία της σχολικής μονάδας. Σε περίπτωση που εκπαιδευτικός ή μέλος ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού υπηρετεί σε περισσότερες από μια σχολικές μονάδες, απαιτείται βεβαίωση από όλες τις σχολικές μονάδες.
7. Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, δίδεται η δυνατότητα μετακίνησης συνοδών οι οποίοι ορίζονται ειδικά για την υποστήριξη της μετακίνησης ατόμων με αναπηρία και οι δαπάνες μετακίνησής τους καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του εγκεκριμένου προγράμματος.
8. Για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ ακολουθείται η ως άνω διαδικασία.
9. Οι μετακινήσεις στο πλαίσιο του Erasmus+ δεν προσμετρώνται στις δράσεις της παρ. 2 του άρθρου 3 της παρούσης.
10. Μετά την υλοποίηση κάθε προγράμματος Erasmus+ συντάσσεται έκθεση αποτίμησης, η οποία κοινοποιείται στις οικείες Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
11. Για την είσοδο σε σχολική μονάδα, και κατ' επέκταση σε σχολική τάξη μαθητών/τριών, εκπαιδευτικών, μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού ή Βοηθητικού Προσωπικού, έτερων σχολικών μονάδων που συμμετέχουν σε πρόγραμμα Erasmus+ απαιτείται:
- α) έγκριση του/της Διευθυντή/ντριας ή Προϊσταμένου/ης της σχολικής μονάδας και
β) απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.
12. Επιτρέπεται η κινητικότητα εκπαιδευτικών ή μελών ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού από τις χώρες του Προγράμματος για επιτόπια παρακολούθηση εργασίας σε σχολικές μονάδες της επικράτειας. Αντιστοίχως, είναι δυνατή η συμμετοχή εκπαιδευτικών ή μελών ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού σχολικών μονάδων της επικράτειας σε ανάλογες δράσεις στο εξωτερικό.
13. Η διάρκεια μετακινήσεων μαθητών/τριών στο πλαίσιο του Erasmus+ δεν δύναται να υπερβαίνουν τις είκοσι δύο (22) ημέρες ανά σχολικό έτος.
14. Η διάρκεια μετακινήσεων εκπαιδευτικών για κατάρτιση, επιμόρφωση ή διδασκαλία δεν δύναται να υπερβαίνει τις δεκατέσσερις (14) ημέρες ανά διδακτικό έτος. Οι

μετακινήσεις εκπαιδευτικών άνευ της συνοδείας μαθητών/τριών στο πλαίσιο της προετοιμασίας των εγκεκριμένων σχεδίων, στα οποία συμμετέχουν οι σχολικές μονάδες, δεν δύνανται να υπερβαίνουν σε διάρκεια τις πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Ειδικότερα, εφόσον η μετακίνηση πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια των διακοπών των Χριστουγέννων, του Πάσχα ή από τις 22 Ιουνίου έως τις 31 Αυγούστου, οι μέρες αυτές δεν προσμετρώνται στο ανώτατο όριο ημερών μετακίνησης του πρώτου εδαφίου και δεν υφίσταται χρονικός περιορισμός ως προς την ανώτατη χρονική διάρκεια της μετακίνησης.

15. Η χρονική διάρκεια των μετακινήσεων στο πλαίσιο των σχεδίων Erasmus+ εγκρίνεται από την αρμόδια Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Άρθρο 12

Σχολικές Αθλητικές Δραστηριότητες- Αγώνες

1. Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, κατά τις εργάσιμες ημέρες, το Σάββατο ή/και την Κυριακή, είναι δυνατό να πραγματοποιούνται μετακινήσεις μαθητών/τριών στο πλαίσιο αθλητικών δραστηριοτήτων και αγώνων ως εξής:

i. Εντός ορίων της οικείας Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης στο πλαίσιο της διεξαγωγής του μαθήματος ή/και επιμέρους διδακτικών αντικειμένων της Φυσικής Αγωγής, ενδοσχολικών αγώνων, αγώνων ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ, σχολικών αγώνων, καθώς και Αθλητικών Προγραμμάτων και Δράσεων εγκεκριμένων από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.. Οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, η οποία συντάσσεται άπαξ βάσει του επίσημου προγράμματος αγώνων, όπως αυτό καταρτίζεται από την Οργανωτική Επιτροπή Σχολικών Αθλητικών Δραστηριοτήτων της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και υλοποιούνται ανάλογα με την έκβαση των αγώνων. Οι μετακινήσεις αυτές μπορούν να πραγματοποιούνται εντός ή εκτός ωρολογίου προγράμματος.

ii. Εκτός ορίων της οικείας Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο των σχολικών αγώνων, αγώνων ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ, καθώς και Αθλητικών Προγραμμάτων και Δράσεων εγκεκριμένων από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τις εγκεκριμένες προκηρύξεις των Οργανωτικών Επιτροπών Σχολικών Αγώνων. Οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και έγκριση του/της Διευθυντή/τριας της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στην απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ορίζονται οι συμμετέχοντες/ουσες μαθητές/τριες.

iii. Στο εξωτερικό για συμμετοχή σε Διεθνείς Σχολικές Αθλητικές Δραστηριότητες και Αγώνες με απόφαση της Διεύθυνσης Φυσικής Αγωγής του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., ύστερα από εισήγηση της Κεντρικής Οργανωτικής Επιτροπής Σχολικών Αθλητικών Δραστηριοτήτων (Κ.Ο.Ε.Σ.Α.Δ.).

2. Ως συνοδοί στις μετακινήσεις του παρόντος άρθρου ορίζονται κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί κλάδου ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής.

Άρθρο 13

Ετήσιος Προγραμματισμός Εκπαιδευτικών Δράσεων εκτός Σχολικής Μονάδας

1. Οι εκπαιδευτικές δράσεις εκτός σχολικής μονάδας οργανώνονται από τον Σύλλογο Διδασκόντων σε συνεργασία με Επιτροπή Οργάνωσης και Υλοποίησης Εκπαιδευτικών Δράσεων του άρθρου 16. Οι εκπαιδευτικές δράσεις των τάξεων/τμημάτων της σχολικής μονάδας ενδείκνυται να προγραμματίζονται, κατά το δυνατόν, τις ίδιες ημερομηνίες ώστε να μη διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας.
2. Στην αρχή κάθε σχολικού έτους και στο πλαίσιο του προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας, καταρτίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων ετήσιος ή τριμηνιαίος προγραμματισμός εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας, ο οποίος, καταγράφεται στο Πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων. Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων δύναται να τροποποιηθεί ο αρχικός προγραμματισμός. Ο προγραμματισμός εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας αναρτάται στην ιστοσελίδα του σχολείου και επικαιροποιείται εφόσον υπάρχουν αλλαγές στον αρχικό προγραμματισμό.
3. Ο ετήσιος ή τριμηνιαίος προγραμματισμός υποβάλλεται για ενημέρωση στον/στη Σύμβουλο Εκπαίδευσης παιδαγωγικής ευθύνης της σχολικής μονάδας, ο/η οποίος/α δύναται να προβεί σε παρατηρήσεις και προτάσεις επί του προγραμματισμού, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα.
4. Οι εκπαιδευτικές δράσεις άνω των τεσσάρων (4) εργάσιμων ημερών, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, πραγματοποιούνται σε συνδυασμό με τουλάχιστον μία (1) ημέρα Σαββατοκύριακου ή αργίας, προκειμένου να περιορίζεται η απώλεια διδακτικών ωρών.
5. Σε κάθε εκπαιδευτική δράση εκτός σχολικής μονάδας ορίζεται ο/η Υπεύθυνος/η της δράσης, ο/η οποίος/α είναι μέλος του Συλλόγου Διδασκόντων. Εφόσον στη δράση συμμετέχει ο/η Διευθυντής/ντρια ή ο/η Υποδιευθυντής/ντρια ή ο/η Προϊστάμενος/η της σχολικής μονάδας, ορίζεται ως Υπεύθυνος/η.
6. Σε πολυήμερες εκπαιδευτικές δράσεις όπου συμμετέχει ο/η Διευθυντής/ντρια ή ο/η Προϊστάμενος/η της σχολικής μονάδας δεν επιτρέπεται η παράλληλη συμμετοχή του/της Διευθυντή/ντριας και του/της Υποδιευθυντή/ντριας. Αυτό ισχύει και στις περιπτώσεις των σχολικών μονάδων στις οποίες υπηρετούν δυο Υποδιευθυντές/ντριες.
7. Εφόσον η πραγματοποίηση της εκπαιδευτικής δράσης λαμβάνει χώρα σε οργανωμένους χώρους, οι χώροι αυτοί πρέπει να λειτουργούν νομίμως και να πληρούν τις προδιαγραφές που απαιτούνται για την φιλοξενία μαθητών/τριών. Η Επιτροπή Οργάνωσης και Υλοποίησης Εκπαιδευτικών Δράσεων του άρθρου 16 σε συνεργασία με τον/την Υπεύθυνο/η της δράσης μεριμνούν έγκαιρα για τη λήψη αντιγράφων των απαιτούμενων αδειών νόμιμης λειτουργίας των εγκαταστάσεων και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Αρμόδιος/α για τον έλεγχο της καταλληλότητας του χώρου υποδοχής είναι ο/η Υπεύθυνος/η της δράσης.

Άρθρο 14

Λήψη Απόφασης Συλλόγου Διδασκόντων

1. Για κάθε εκπαιδευτική δράση εκτός σχολικής μονάδας απαιτείται απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων με αιτιολόγηση της επιλογής του προορισμού σύμφωνα με τα

προβλεπόμενα στο άρθρο 2. Ειδικότερα για τις ΣΜΕΑΕ, για τη λήψη απόφασης λαμβάνεται υπόψη η προσβασιμότητα των προς επίσκεψη χώρων.

2. Για δράσεις στο εσωτερικό της χώρας η απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων λαμβάνεται τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την πραγματοποίησή τους και για δράσεις στο εξωτερικό της χώρας, η απόφαση λαμβάνεται τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν από την πραγματοποίησή τους.

3. Σε περιπτώσεις εκπαιδευτικών δράσεων με διανυκτέρευση όσον αφορά στον αριθμό των συνοδών εκπαιδευτικών, προβλέπονται τα ακόλουθα:

- α) για ομάδες έως 25 μαθητών/τριών, τουλάχιστον δύο (2) συνοδοί- εκπαιδευτικοί,
- β) για ομάδες 26 έως 50 μαθητών/τριών, τουλάχιστον τρεις (3) συνοδοί-εκπαιδευτικοί,
- γ) για ομάδες 51 έως 75 μαθητών/τριών, τουλάχιστον τέσσερις (4) συνοδοί-εκπαιδευτικοί.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρείται η αναλογία τουλάχιστον ένας (1) εκπαιδευτικός ανά είκοσι πέντε (25) μαθητές/τριες και ένας (1) επιπλέον εκπαιδευτικός - συνοδός.

4. Με την απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ορίζονται:

- α. Ο/Η υπεύθυνος/η της εκπαιδευτικής δράσης, ο/η οποίος/α είναι εκπαιδευτικός πλήρους ωραρίου,
- β. Οι συνοδοί εκπαιδευτικοί που λαμβάνουν μέρος στη εκπαιδευτική δράση. Ειδικότερα στις ΣΜΕΑΕ, συνοδοί δύνανται να ορίζονται και μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού,
- γ. Τα μέλη του Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού που υποστηρίζουν μαθητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής δράσης,
- δ. Η ημερομηνία αναχώρησης και επιστροφής,
- ε. Ο τόπος όπου θα πραγματοποιηθεί η εκπαιδευτική δράση,
- στ. Το αναλυτικό πρόγραμμα της εκπαιδευτικής δράσης το οποίο πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα, προκειμένου να επιτυγχάνεται ο εκπαιδευτικός και μορφωτικός σκοπός της και η ασφαλής μετακίνηση των μαθητών/τριών. Στο αναλυτικό πρόγραμμα υποχρεωτικά αναγράφονται η παιδαγωγική αξιοποίηση της δράσης, οι ακριβείς ώρες αναχώρησης και άφιξης στον προορισμό, τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη μετακίνηση και οι, κατά περίπτωση, αριθμοί πτήσεων, ακτοπλοϊκών ή σιδηροδρομικών δρομολογίων.
- ζ. Οι τάξεις ή τα τμήματα, που συμμετέχουν στην εκάστοτε εκπαιδευτική δράση, και τα ονοματεπώνυμα των μαθητών/τριών, που συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δράσεις των άρθρων 6, 7, 9, 10, 11, και 12.
- η. Οι κανόνες που ισχύουν για την εκάστοτε εκπαιδευτική εκδρομή.

5. Σε περίπτωση μετακίνησης στο πλαίσιο προγραμμάτων ή δράσεων ενεργού πολίτη, οι συνοδοί εκπαιδευτικοί είναι μέλη της παιδαγωγικής ομάδας υλοποίησης του προγράμματος ή της δράσης, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, οπότε μπορεί να συνοδεύσει και εκπαιδευτικός του σχολείου που δεν συμμετέχει στην παιδαγωγική ομάδα.

6. Σε περιπτώσεις μετακινήσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εγκεκριμένων προγραμμάτων στο πρακτικό αναγράφεται αναγκαστικά η απόφαση έγκρισης του σχετικού προγράμματος.

7. Σε περίπτωση που στο σχολείο φοιτά μαθητής/τρια που υποστηρίζεται από Σχολικό Νοσηλευτή ή Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην υπ' αρ. 88348/Δ3/30-5-2018 «Καθήκοντα και αρμοδιότητες των κλάδων ΠΕ25 Σχολικών Νοσηλευτών και του κλάδου ΔΕ01 Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής εκπαίδευσης.» (Β'2038) υπουργική απόφαση. Επιπλέον, με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και σύμφωνη γνώμη των γονέων/κηδεμόνων του/της μαθητή/τριας, είναι δυνατό μαθητής/τρια με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να συμμετέχει σε εκπαιδευτική δράση εκτός σχολικής μονάδας με συνοδεία ενηλίκου προσώπου που εισηγείται και διαθέτει η οικογένεια, με δική της δαπάνη.

8. Ύστερα από αίτημα γονέων ή κηδεμόνων των συμμετεχόντων/ουσών μαθητών/τριών και αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων δύνανται να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική δράση γονείς ή κηδεμόνες που ορίζονται σε απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Η συμμετοχή των γονέων ή κηδεμόνων πραγματοποιείται με προσωπική τους δαπάνη και δεν συνεπάγεται την μείωση του απαιτούμενου αριθμού συνοδών εκπαιδευτικών ή ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού.

9. Απαγορεύεται αυστηρά σε οποιοδήποτε άλλο άτομο, πλην των ρητά αναφερόμενων στην πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων, να συμμετέχει σε εκπαιδευτική δράση εκτός σχολικής μονάδας.

Άρθρο 15

Ενημέρωση της Οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης

1. Εκπαιδευτικές δράσεις εκτός σχολικής μονάδας που αναφέρονται στην παρούσα πραγματοποιούνται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Για την πραγματοποίησή τους συντάσσεται σχετικό πρακτικό σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 14 και τον τύπο της εκάστοτε δράσης.

2. Πριν την πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας, ο/η Διευθυντής/ντρια ή ο/η Προϊστάμενος/η του σχολείου οφείλει να ελέγχει:

α) την τήρηση των απαιτούμενων αναλογιών σχετικά με τον ελάχιστο προβλεπόμενο αριθμό συμμετεχόντων/ουσών μαθητών/τριών όπου αυτό απαιτείται,

β) τη δήλωση συναίνεσης των ασκούντων την επιμέλεια των μαθητών/τριών για τη συμμετοχή του/της μαθητή/τριας στη δράση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19. Ο/Η Διευθυντής/ντρια ή Προϊστάμενος/η τηρεί φυσικό ή/και ηλεκτρονικό αρχείο με τις δηλώσεις συναίνεσης των γονέων/κηδεμόνων των μαθητών/τριών που συμμετέχουν στις δράσεις. Το αρχείο διατηρείται μέχρι το τέλος του εκάστοτε σχολικού έτους.

γ) την κατάσταση με τα ονοματεπώνυμα των μαθητών/τριών που συμμετέχουν σε κάθε εκπαιδευτική δράση εκτός σχολικής μονάδας. Το σχετικό έγγραφο τηρείται από τον/την Διευθυντή/ντρια ή τον/την Προϊστάμενο/η της σχολικής μονάδας σε φυσική ή/και ηλεκτρονική μορφή και διατηρείται μέχρι το τέλος του εκάστοτε σχολικού έτους.

3. Για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών επισκέψεων ενημερώνεται ηλεκτρονικά ο/η οικείος/α Προϊστάμενος/η Εκπαιδευτικών Θεμάτων, **τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες** πριν την εκάστοτε επίσκεψη, από τον/την Διευθυντή/ντρια ή Προϊστάμενο/η της σχολικής μονάδας, σχετικά με:

- α) τον προορισμό της επίσκεψης και την σύνδεσή της με τους στόχους της παρ. 2 του άρθρου 2,
- β) την λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ασφάλεια των μαθητών/τριών κατά τη μετακίνησή τους,
- γ) τον/την Υπεύθυνο/η της εκπαιδευτικής επίσκεψης,
- δ) τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς,
- ε) τα/τις τμήματα/τάξεις που συμμετέχουν,
- στ) τον αριθμό των συμμετεχόντων/ουσών μαθητών/τριών.

Ο/Η Προϊστάμενος/η Εκπαιδευτικών Θεμάτων δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα.

4. Για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων των άρθρων 5, 6, 7, 8, 9, και 12 εφόσον πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας, υποβάλλονται άπαξ και τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την πραγματοποίησή τους για ενημέρωση στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης:

- i. Ακριβές αντίγραφο της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων.
- ii. Το αναλυτικό πρόγραμμα της δράσης.

Ο/Η Διευθυντής/ντρια της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα.

5. Οι εκπαιδευτικές δράσεις στο εξωτερικό πραγματοποιούνται με απόφαση του/της Διευθυντή/ντριας της οικείας Πρωτοβάθμιας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης. Ο/Η Διευθυντής/ντρια ή Προϊστάμενος/η της σχολικής μονάδας υποβάλλει τουλάχιστον είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες πριν από την πραγματοποίηση της δράσης για έγκριση στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης:

- i. Ακριβές αντίγραφο της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων.
- ii. Το αναλυτικό πρόγραμμα της δράσης.

Η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δύναται να διατυπώσει παρατηρήσεις και προτάσεις. Σε περίπτωση που η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αιτιολογημένα δεν εγκρίνει την πραγματοποίηση της δράσης, ο/η Διευθυντής/ντρια ή ο/η Προϊστάμενος/η της σχολικής μονάδας δύναται να επανυποβάλει προς έγκριση το αίτημα στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

6. Σε περίπτωση που απαιτούνται αλλαγές στον αρχικό προγραμματισμό, επαναλαμβάνεται η ανωτέρω διαδικασία και η σχολική μονάδα οφείλει να αποστείλει εκ νέου τα επικαιροποιημένα έγγραφα. Επισημαίνεται ότι είναι δυνατή η αλλαγή των συμμετεχόντων/ουσών εκπαιδευτικών ή μαθητών/τριών, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται η προβλεπόμενη αναλογία συνοδών εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών της παρ. 3 του άρθρου 14.

7. Μετά την ολοκλήρωση πολυήμερων εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας, ο/η Υπεύθυνος/η της δράσης σε συνεργασία με τους/τις συνοδούς συντάσσει έκθεση σχετικά με τη διεξαγωγή της, την τήρηση του προγράμματος και τον βαθμό επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων της. Η έκθεση υποβάλλεται στον/η Διευθυντή/ντρια ή Προϊστάμενο/η της σχολικής μονάδας και κοινοποιείται στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Άρθρο 16

Επιτροπή οργάνωσης και υλοποίησης εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας

1. Στις σχολικές μονάδες, με εξαίρεση τα ολιγοθέσια σχολεία και τα νηπιαγωγεία, εντός των πρώτων δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη κάθε διδακτικού έτους, ο/η Διευθυντής/ντρια ή Προϊστάμενος/η της σχολικής μονάδας ορίζει με πράξη του τριμελή επιτροπή, η οποία έχει υπό την ευθύνη της υλοποίηση και τον συντονισμό όλων των εκπαιδευτικών δράσεων που απαιτούν μετακίνηση με μέσο μεταφοράς.

2. Στην τριμελή επιτροπή συμμετέχει ο/η Διευθυντής/ντρια ή Προϊστάμενος/η της σχολικής μονάδας, ως Πρόεδρος και δύο (2) μόνιμοι εκπαιδευτικοί ως μέλη. Τα μέλη ορίζονται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Κατ' εξαίρεση, με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, μέλος της επιτροπής δύναται να είναι αναπληρωτής/τρια εκπαιδευτικός πλήρους ωραρίου. Στις ΣΜΕΑΕ μέλη της επιτροπής δύναται να ορίζονται και μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού.

3. Η τριμελής επιτροπή έχει την ευθύνη για την οργάνωση των εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολικής μονάδας, την εύρεση των μεταφορικών μέσων και μεριμνά για την ανάρτηση των σχετικών με τις εκδρομές ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα του σχολείου.

4. Οι πολυήμερες εκπαιδευτικές δράσεις, με ευθύνη του/της Διευθυντή/ντριας ή Προϊσταμένου/ης της σχολικής μονάδας καταχωρίζονται στο Πληροφοριακό Σύστημα “myschool” του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α..

5. Στις ολιγοθέσιες σχολικές μονάδες στις οποίες δεν δύναται να συσταθεί η τριμελής επιτροπή του παρόντος άρθρου καθώς και τα νηπιαγωγεία, τις αρμοδιότητες της επιτροπής αναλαμβάνει ο/η Προϊστάμενος/η της σχολικής μονάδας.

Άρθρο 17

Συμπράξεις Σχολικών Μονάδων

1. Σε σχολικές δράσεις εκτός σχολικής μονάδας οι οποίες πραγματοποιούνται με μέσα μεταφοράς είναι δυνατή η σύμπραξη με άλλα σχολεία της ίδιας ή διαφορετικής Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

2. Υπεύθυνος/η της δράσης ορίζεται εκπαιδευτικός ή μέλος ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού της σχολικής μονάδας που συγκεντρώνει τους/τις περισσότερους/ες συμμετέχοντες/ουσες μαθητές/τριες. Παράλληλα, ορίζεται τουλάχιστον ένας/μία συνοδός από κάθε συμπράττουσα σχολική μονάδα. Οι ως άνω εκπαιδευτικοί ή μέλη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού συνοδεύουν τους/τις μαθητές/τριες καθ' όλη τη διάρκεια της μετακίνησης.

3. Σε περιπτώσεις σύμπραξης σχολικών μονάδων στο πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων, πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 14, ορίζονται οι συμπράττουσες σχολικές μονάδες, ο/η Υπεύθυνος/η της δράσης και οι συνοδοί από κάθε σχολική μονάδα.

4. Έγκριση σύμπραξης σχολικών μονάδων δίνεται:

- i. εάν οι σχολικές μονάδες ανήκουν στην ίδια Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, από τον/την Διευθυντή/ντρια της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης,
- ii. εάν οι σχολικές μονάδες ανήκουν σε διαφορετικές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, από τους/τις Διευθυντές/ντριες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τις σχολικές μονάδες ευθύνης τους. Η απόφαση κοινοποιείται και στις λοιπές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης όπου υπάγονται τα σχολεία της συμπράττουσας ομάδας.

Για την έγκριση της σύμπραξης υποβάλλονται από την κάθε σχολική μονάδα:

- α) η συγκρότηση της προτεινόμενης συμπράττουσας ομάδας,
- β) τα πρακτικά των Συλλόγων Διδασκόντων των συμμετεχόντων σχολείων στα οποία αναφέρεται ρητά ο ορισμός του Υπεύθυνου της δράσης και των συνοδών εκπαιδευτικών ή μελών ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού από κάθε συμπράττουσα σχολική μονάδα,
- γ) τα στοιχεία των μαθητών/τριών που συμμετέχουν,
- δ) το αναλυτικό προτεινόμενο πρόγραμμα της εκπαιδευτικής δράσης όπως αυτό προβλέπεται στην περ. στ, της παρ. 4 του άρθρου 14.

5. Σε περιπτώσεις εκπαιδευτικών δράσεων με διανυκτέρευση ορίζεται τουλάχιστον ένας/μία συνοδός από κάθε συμπράττουσα σχολική μονάδα και σε κάθε περίπτωση τηρούνται τα προβλεπόμενα της παρ. 3 του άρθρου 14.

Άρθρο 18

Κανόνες παιδαγωγικού πλαισίου εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολείου

1. Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Σχολείου είναι σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια των εκπαιδευτικών δράσεων εκτός σχολείου.

2. Για την ασφάλεια των μαθητών/τριών απαιτείται:

- α) η σαφής ενημέρωση των μαθητών/τριών για το παιδαγωγικό πλαίσιο της δράσης,
- β) η καθοδήγηση των μαθητών/τριών ώστε κατά τη διάρκεια της δράσης να συμμορφώνονται με συγκεκριμένους τρόπους συμπεριφοράς για την αποφυγή κινδύνων,
- γ) η συστηματική επίβλεψη των μαθητών/τριών από τους/τις συνοδούς,
- δ) η πρόβλεψη για σημεία ασφαλούς συγκέντρωσης,
- ε) η καταγραφή ιατρικών αναγκών των μαθητών/τριών και ενημέρωση των συνοδών της δράσης για τυχόν αλλεργίες ή συγκεκριμένη διατροφή που ακολουθούν οι μαθητές/τριες,
- στ) η καταγραφή των τηλέφωνων των πλησιέστερων νοσοκομείων ή κέντρων υγείας της περιοχής.

3. Ο/Η Υπεύθυνος και οι συνοδοί οφείλουν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ασφάλεια των μαθητών/τριών και την αποτροπή πρόκλησης βλάβης σε τρίτους από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στη δράση μαθητές/τριες.

4. Στις πολυήμερες δράσεις, πριν τη διανυκτέρευση ο/η Υπεύθυνος και οι συνοδοί επιβλέπουν την τακτοποίηση των μαθητών/τριών στα προκαθορισμένα δωμάτιά τους.

5. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί από τον/την συνοδό ότι κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικής δράσης μαθητής/τρια μαγνητοφωνεί, φωτογραφίζει ή βιντεοσκοπεί συνοδούς ή συμμετέχοντες/ουσες μαθητές/τριες ή τρίτα πρόσωπα χωρίς τη συναίνεσή τους, ο/η Υπεύθυνος/η ή οι συνοδοί ζητούν από τον/την μαθητή/μαθήτρια να παραδώσει την ηλεκτρονική συσκευή σε αυτούς/ές προς φύλαξη. Μετά το πέρας της δράσης η συσκευή παραδίδεται στον γονέα/κηδεμόνα του/της μαθητή/τριας. Η διαδικασία καταγράφεται στο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής και ανάλογα με τη σοβαρότητα του περιστατικού οι γονείς/κηδεμόνες ενημερώνονται για ενδεχόμενες παιδαγωγικές παρεμβάσεις όπως ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 20.

Άρθρο 19

Υποχρεώσεις γονέων και κηδεμόνων

1. Για εκπαιδευτικές δράσεις του άρθρου 3 στο εσωτερικό της χώρας, το σχολείο ενημερώνει τους γονείς/κηδεμόνες τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν την πραγματοποίησή τους. Για τη συμμετοχή μαθητή/τριας υποβάλλεται στην σχολική μονάδα υπεύθυνη δήλωση συναίνεσης ενός εκ των ασκούντων την επιμέλεια. Η υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή στον/στην υπεύθυνο/η εκπαιδευτικό του τμήματος ή στον/στην Υπεύθυνο/η της δράσης.

2. Για εκπαιδευτικές δράσεις στο εξωτερικό, το σχολείο ενημερώνει τους γονείς/κηδεμόνες τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν την υλοποίησή τους. Για τη συμμετοχή μαθητή/τριας απαιτείται υπεύθυνη δήλωση συναίνεσης των προσώπων που ασκούν την επιμέλεια. Η υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή στον/στην Διευθυντή/ντρια ή Προϊστάμενο/η της σχολικής μονάδας.

3. Η υπεύθυνη δήλωση συναίνεσης περιλαμβάνει:

α. τη συναίνεση για συμμετοχή του/της μαθητή/τριας στην εκπαιδευτική δράση. Η υπό όρους συναίνεση δεν επιτρέπει τη συμμετοχή του/της μαθητή/τριας στην εκπαιδευτική δράση,

β. ενημέρωση του σχολείου για τυχόν χρόνιο ή άλλο πρόβλημα υγείας του/της μαθητή/τριας, μόνο στον βαθμό που αυτό είναι απολύτως αναγκαίο για την ασφάλειά του/της.

4. Οι υπεύθυνες δηλώσεις φυλάσσονται σε φυσικό ή ηλεκτρονικό αρχείο έως το πέρας του σχολικού έτους.

5. Οι γονείς/κηδεμόνες οφείλουν να κοινοποιούν τα επικαιροποιημένα στοιχεία επικοινωνίας τους στον/στην Διευθυντή/ντρια ή Προϊστάμενο/η της σχολικής μονάδας. Για τη συμμετοχή μαθητών/τριών σε πολυήμερες δράσεις απαιτούνται και τα στοιχεία επικοινωνίας ενήλικου τρίτου ατόμου, σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η επικοινωνία με τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/τριών.

Άρθρο 20

Υποχρεώσεις των μαθητών/τριών

1. Οι μαθητές/τριες οφείλουν κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής δράσης:
 - α) να συμμορφώνονται με τις οδηγίες, κατευθύνσεις ή υποδείξεις του/της Υπεύθυνου και των συνοδών της δράσης,
 - β) να μην προκαλούν φθορές στους χώρους που επισκέπτονται,
 - γ) να σέβονται την προσωπικότητα και τα δικαιώματα των συμμαθητών/τριών τους,
 - δ) να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του σχολείου, καθώς και τα προβλεπόμενα για την προστασία προσωπικών δεδομένων και τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων ή συσκευών.
2. Συμπεριφορές μαθητών/τριών που θέτουν ή ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής δράσης, την ασφάλεια ή την υγεία των συμμετεχόντων/ουσών ή προσβάλλουν την προσωπικότητα ή τα δικαιώματα άλλων μαθητών/τριών ή τρίτων προσώπων, γνωστοποιούνται αμελλητί στους γονείς/κηδεμόνες τους.
3. Σε περιπτώσεις που συμπεριφορά μαθητή/τριας παρεμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή εκπαιδευτικής δράσης εκτός σχολικής μονάδας ενημερώνονται οι γονείς/κηδεμόνες του/της και μετά το πέρας της δράσης δύναται να πραγματοποιούνται παρεμβάσεις παιδαγωγικού χαρακτήρα από Κοινωνικό Λειτουργό και Ψυχολόγο του σχολείου σε συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό του τμήματος και την οικογένεια του/της μαθητή/τριας με στόχο την μακροπρόθεσμη υποστήριξη του/της μαθητή/τριας.

Άρθρο 21

Προϋποθέσεις συμμετοχής τουριστικών γραφείων σε πρόσκληση μεταφοράς μαθητών

1. Για τη συμμετοχή τουριστικού γραφείου σε πρόσκληση για μεταφορά μαθητών/τριών πρέπει να πληρούνται οι κάτωθι προϋποθέσεις:
 - i. να διαθέτει άδεια γενικού τουρισμού ή άλλη ισοδύναμη άδεια ισχύουσα κατά τον χρόνο δημοσίευσης της πρόσκλησης,
 - ii. να μη συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, όπως προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016 (Α' 147),
 - iii. να μην τελεί υπό πτώχευση ή να μην έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή να μην τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή να μην έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή να μην έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή να μην έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή να μην βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,
 - iv. να έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του εκ της φορολογικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας,
 - v. να έχει υποχρεωτική Ασφάλιση Επαγγελματικής και Αστικής Ευθύνης Διοργανωτή Ταξιδιών/Ταξιδιωτικού- Τουριστικού Γραφείου.
 - vi. να μην εκπροσωπείται από άτομο που έχει καταδικαστεί με αμετάκλητη απόφαση για α) αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή, β) για εγκλήματα σχετικά

με την οικογένεια, των άρθρων 360 και 360Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), γ) εγκλήματα του ν. 3500/2006 (Α' 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, δ) εμπορία ανθρώπων σύμφωνα με το άρθρο 323Α του Ποινικού Κώδικα και τον ν. 4251/2014 (Α' 80), ε) διακίνηση ναρκωτικών σύμφωνα με τον ν. 4139/2013 (Α' 74), στ) τα εγκλήματα των άρθρων 187, 187Α, 187Β, 299, 306, 308 έως 312 και 324 του Ποινικού Κώδικα. Τα ως άνω ισχύουν και για το προσωπικό του τουριστικού γραφείου που πρόκειται να συμμετάσχει στην εκπαιδευτική δράση.

2. Για την απόδειξη της συνδρομής των κριτηρίων συμμετοχής εκ μέρους των υποψηφίων υποβάλλεται από τους ενδιαφερόμενους κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς τους:

α) υπεύθυνη δήλωση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης (gov.gr) που υπογράφεται από τον/την νόμιμο/η εκπρόσωπο του τουριστικού γραφείου περί του ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους και στο πρόσωπο των ατόμων που θα διαθέσει για την εκτέλεση της σύμβασης οι λόγοι αποκλεισμού των στοιχείων ii, iii και vi και προσκομίζουν αντίγραφο γενικής ή άλλης ισχύουσας ή ισοδύναμης άδειας τουρισμού, καθώς και τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα νόμιμης σύστασης και εκπροσώπησης τους όπως και αντίγραφο της ασφάλισης επαγγελματικής αστικής ευθύνης της περίπτωσης ν της παρ. 1.

β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για χρέη προς το Δημόσιο σε ισχύ.

γ) αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας σε ισχύ,

δ) γενικό πιστοποιητικό από το Γ.Ε.Μ.Η.,

ε) αποδεικτικό καταχώρησης στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν. 4557/2018.

Άρθρο 22

Μετακινήσεις χωρίς διανυκτέρευση

1. Σε περιπτώσεις που προβλέπεται χρήση μισθωμένου οχήματος για μετακινήσεις μαθητών/τριών χωρίς διανυκτέρευση, ο/η Διευθυντής/ντρια ή Προϊστάμενος/η αναρτά πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας, τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών, στην οποία υποχρεωτικά αναγράφονται:

α) ο προορισμός και το πρόγραμμα της δράσης,

β) η διάρκεια της δράσης,

γ) ο προβλεπόμενος αριθμός συμμετεχόντων/ουσών,

δ) τυχόν προδιαγραφές του μέσου μετακίνησης,

ε) οι λοιπές απαιτούμενες υπηρεσίες (παρακολούθηση εκδηλώσεων, επίσκεψη χώρων, ξενάγηση κ.λπ.).

2. Η επιτροπή του άρθρου 16 ελέγχει ότι πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 21 και με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων επιλέγεται η πλέον συμφέρουσα προσφορά λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση ποιότητας-τιμής των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων περιλαμβάνει:

α) τον αριθμό προσφορών και το ύψος της κάθε προσφοράς,

β) την τεκμηρίωση των κριτηρίων επιλογής μιας προσφοράς,

γ) τους λόγους απόρριψης των λοιπών προσφορών.

3. Για την υπογραφή της σύμβασης ο/η υποψήφιος/α ανάδοχος προσκομίζει τα κάτωθι δικαιολογητικά τα οποία πρέπει να έχουν εκδοθεί το τελευταίο τρίμηνο πριν την υποβολή τους:

- i. πιστοποιητικό περί μη πτώχευσης, μη κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης ή άλλης ανάλογης κατάστασης,
- ii. πιστοποιητικό περί μη θέσεως σε εκκαθάριση ή αναγκαστικής διαχείρισης από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή μη θέσεως σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή αναστολής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης ή οιασδήποτε άλλης κατάστασης,
- iii. απόσπασμα ποινικού μητρώου του/της υπεύθυνου και του προσωπικού που πρόκειται να συμμετάσχει, συμπεριλαμβανομένου του ποινικού μητρώου της περίπτωσης δ του άρθρου 14 του Ν. 4995/2022,
- iv. αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας,
- v. αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας,
- vi. υποχρεωτική Ασφάλιση Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Διοργανωτή Ταξιδιών/Ταξιδιωτικού-Τουριστικού Γραφείου, καθώς και πρόσθετη ασφάλιση κάλυψης εξόδων σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας των συμμετεχόντων/ουσών.

Άρθρο 23

Μετακινήσεις με διανυκτέρευση

1. Για τις προγραμματιζόμενες εκπαιδευτικές δράσεις εκτός σχολικής μονάδας με διανυκτέρευση, αναρτάται στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας και αποστέλλεται προς ανάρτηση στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία λήξης υποβολής της προσφοράς, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην οποία υποχρεωτικά αναγράφονται:

- i. ο προορισμός και το πρόγραμμα της δράσης,
- ii. η διάρκεια της δράσης,
- iii. ο προβλεπόμενος αριθμός συμμετεχόντων/ουσών,
- iv. τα μέσα μετακίνησης και τυχόν πρόσθετες προδιαγραφές,
- v. η κατηγορία καταλύματος,
- vi. λοιπές απαιτούμενες υπηρεσίες (παρακολούθηση εκδηλώσεων, επίσκεψη χώρων, ξεναγήσεις κ.λπ.).

2. Συνιστάται τα σχολεία να ζητούν από τους υποψήφιους ταξιδιωτικούς πράκτορες πρόσθετη προαιρετική ασφάλιση, που καλύπτει δαπάνες σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας των συμμετεχόντων/ουσών. Για τις παραπάνω υπηρεσίες πρέπει να ζητείται στην πρόσκληση η τελική συνολική τιμή του οργανωμένου ταξιδιού, αλλά και η επιβάρυνση ανά μαθητή/τρια.

3. Οι προσφορές πρέπει να είναι ποσοτικά και ποιοτικά συγκρίσιμες προκειμένου να διασφαλίζεται η επιλογή της πλέον συμφέρουσας. Η προσφορά του τουριστικού γραφείου θα πρέπει να κάνει ρητή αναφορά στην κατηγορία του καταλύματος που προτείνει.

4. Για την ανάθεση της σύμβασης οι υποψήφιοι υποβάλλουν προσφορά που περιλαμβάνει σε χωριστούς υποφακέλους την αναλυτική και οικονομική προσφορά τους αντιστοίχως. Οι προσφορές, που θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3),

κατατίθενται επί αποδείξει, σε κλειστό φάκελο στο σχολείο ή αποστέλλονται στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του σχολείου σε προστατευμένο αρχείο με κωδικό πρόσβασης. Στην τελευταία περίπτωση, ο κωδικός πρόσβασης γνωστοποιείται στο σχολείο την ημέρα που έχει οριστεί η εξέταση των προσφορών πριν την έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης αυτών.

Στον υποφάκελο της αναλυτικής προσφοράς περιλαμβάνεται λεπτομερής περιγραφή του προγράμματος της μετακίνησης, του τρόπου και μέσω των μετακίνησης, της κατηγορίας του προτεινόμενου καταλύματος και των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και της προτεινόμενης προαιρετικής ασφάλισης που καλύπτει τυχόν έξοδα σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας των συμμετεχόντων/ουσών στη μετακίνηση. Στον υποφάκελο οικονομικής προσφοράς περιλαμβάνεται ολογράφως και αριθμητικώς σε ευρώ η τελική συνολική προσφερόμενη τιμή, με και χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένων τυχόν προβλεπόμενων κρατήσεων ή άλλων εξόδων. Στον ίδιο υποφάκελο περιλαμβάνεται και ανάλυση σε επιβάρυνση ανά μαθητή/τρια. Βασικό κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αλλά λαμβάνονται υπόψη και ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως αυτά έχουν οριστεί στη σχετική πρόσκληση.

5. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εύρεση ταξιδιωτικού πρακτορείου αναρτάται στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας και της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών. Σε περίπτωση που δεν έχουν αποσταλεί τουλάχιστον τρεις (3) προσφορές μέχρι την ημερομηνία και ώρα που έχει οριστεί, σύμφωνα με την προκήρυξη, ο διαγωνισμός επαναπροκηρύσσεται με νέα καταληκτική ημερομηνία. Σε περίπτωση που και πάλι δεν υπάρξουν τρεις (3) προσφορές, η επιτροπή επιλέγει μεταξύ των προσφορών που ενδεχομένως υποβλήθηκαν ή, εάν δεν έχουν υποβληθεί, απευθύνεται σε τουριστικό γραφείο που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 21, αφού ενημερώσει την οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με σχετικό πρακτικό.

6. Για την αξιολόγηση των προσφορών και την επιλογή της πλέον συμφέρουσας προσφοράς συγκροτείται Επιτροπή, με Πρόξη του/της Διευθυντή/ντριας του σχολείου, η οποία αποτελείται από τον/την ίδιο/α, ως πρόεδρο, δύο (2) συνοδούς, οι οποίοι ορίζονται από τον Σύλλογο Διδασκόντων και δύο (2) εκπροσώπους του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων ένας εκ των οποίων είναι ο/η πρόεδρος εφόσον λειτουργεί τέτοιος Σύλλογος, οι οποίοι εκπροσωπούνται με μία (1) ψήφο. Η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα και ευθύνη επιλογής του τουριστικού γραφείου που θα πραγματοποιήσει την εκδρομή και ελέγχει ότι πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 21. Η επιλογή του τουριστικού γραφείου καταγράφεται στο πρακτικό που συντάσσεται και στο οποίο αναφέρονται με σαφήνεια τα κριτήρια επιλογής. Το πρακτικό, αναρτάται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του σχολείου. Από την επομένη ημέρα της ανάρτησης του πρακτικού, δύναται να υποβληθεί ένσταση εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών.

7. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών και την εξέταση τυχόν υποβληθεισών ενστάσεων γίνεται η τελική επιλογή του τουριστικού γραφείου και το σχολείο συντάσσει σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού (ιδιωτικό συμφωνητικό), που υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη. Μετά την κατακύρωση της προσφοράς στο τουριστικό γραφείο δεν μπορεί να γίνει καμία αλλαγή στους όρους της σύμβασης και στις συμφωνημένες υπηρεσίες. Στη σύμβαση περιλαμβάνονται απαραίτητα τα εξής:

ι. το αναλυτικό πρόγραμμα της δράσης,

- ii. το όνομα του ξενοδοχείου, η κατηγορία του, ο αριθμός δωματίων και κλινών και οι παρεχόμενες από αυτό υπηρεσίες,
- iii. η σύμβαση αστικής και ταξιδιωτικής ασφάλισης του τουριστικού γραφείου, η οποία, εφόσον η μετακίνηση πραγματοποιείται στο εξωτερικό, πρέπει να καλύπτει δαπάνες για την νοσηλεία των συμμετεχόντων/ουσών, την υγειονομική τους μεταφορά και τον επαναπατρισμό τους,
- iv. το συνολικό κόστος της εκδρομής, το κόστος ανά μαθητή/τρια και οι όροι πληρωμής του κόστους συμμετοχής ανά μαθητή/τρια,
- v. οι γενικοί όροι συμμετοχής στην εκδρομή.

8. Για την υπογραφή της σύμβασης ο/η υποψήφιος/α ανάδοχος προσκομίζει τα κάτωθι δικαιολογητικά τα οποία πρέπει να έχουν εκδοθεί το τελευταίο τρίμηνο πριν την υποβολή τους:

- i. πιστοποιητικό περί μη πτώχευσης, μη κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης ή άλλης ανάλογης κατάστασης,
- ii. πιστοποιητικό περί μη θέσεως σε εκκαθάριση ή αναγκαστικής διαχείρισης από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή μη θέσεως σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή αναστολής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης ή οιασδήποτε άλλης κατάστασης,
- iii. απόσπασμα ποινικού μητρώου του/της υπεύθυνου και του προσωπικού που πρόκειται να συμμετάσχει, συμπεριλαμβανομένου του ποινικού μητρώου της περίπτωσης δ του άρθρου 14 του Ν. 4995/2022,
- iv. αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας,
- v. αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας,
- vi. υποχρεωτική Ασφάλιση Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Διοργανωτή Ταξιδιών/Ταξιδιωτικού-Τουριστικού Γραφείου, καθώς και πρόσθετη ασφάλιση κάλυψης εξόδων σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας.

9. Επισημαίνεται ότι από την παραπάνω διαδικασία προκήρυξης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής προσφοράς εξαιρούνται:

- α. οι ομάδες έως δέκα (10) ατόμων, συνυπολογίζοντας τους/τις συνοδούς και
- β. οι εκπαιδευτικές εκδρομές για τις οποίες η έκδοση εισιτηρίων ή/και η εξασφάλιση της διαμονής γίνεται από άλλους ευρωπαϊκούς ή διεθνείς φορείς ή από τον φορέα διεξαγωγής της δράσης.

Για συμπράξεις σχολείων με διανυκτέρευση, στις οποίες συμμετέχουν άνω των δέκα (10) ατόμων, συμπεριλαμβανομένων και των συνοδών, ακολουθείται η διαδικασία προκήρυξης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, όπως περιγράφεται στο παρόν άρθρο.

10. Στις σχολικές μονάδες τηρείται φάκελος εκπαιδευτικών δράσεων με διανυκτέρευση. Στον φάκελο φυλάσσονται τα αντίγραφα των συμβάσεων της σχολικής μονάδας με τα τουριστικά γραφεία και οι εκθέσεις των Υπεύθυνων των δράσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 15. Τα ως άνω έγγραφα διατηρούνται για δύο (2) έτη από την πραγματοποίηση της δράσης.

Άρθρο 24

Μέτρα και υποχρεώσεις ασφαλούς διενέργειας μαθητικών μετακινήσεων

1. Οι εκπαιδευτικές δράσεις εκτός σχολικής μονάδας δύναται να πραγματοποιούνται με οδικά, σιδηροδρομικά, πλωτά ή αεροπορικά μεταφορικά μέσα τα οποία οφείλουν

να τηρούν όλα τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας για τη μεταφορά μαθητών/τριών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Η εκκίνηση των εκπαιδευτικών δράσεων πραγματοποιείται από τον χώρο του σχολείου ή από χώρο που καθορίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων. Όταν η μετακίνηση πραγματοποιείται οδικώς, η αναχώρηση δεν πραγματοποιείται πριν από τις 06.00 π.μ. και η άφιξη στον τόπο προορισμού ή η επιστροφή στο σχολείο ή σε χώρο που καθορίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων πραγματοποιείται το αργότερο έως τις 22.00 μ.μ.. Σε περίπτωση χρήσης σιδηροδρομικών, πλωτών ή εναέριων μέσων, είναι δυνατό να διαφοροποιηθούν τα παραπάνω προβλεπόμενα χρονικά όρια εκκίνησης-άφιξης με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

3. Για τις εκπαιδευτικές δράσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με τουριστικά λεωφορεία, ο/η Διευθυντής/ντρια ή Προϊστάμενος/η του σχολείου, ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια Διεύθυνση Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας για την ημερομηνία και την ώρα πραγματοποίησης της μετακίνησης ώστε να διενεργηθεί επιτόπιος τροχονομικός έλεγχος των λεωφορείων μεταφοράς και αποστέλλει ηλεκτρονικά, τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν την αναχώρηση της εκάστοτε δράσης ηλεκτρονικά αντίγραφα (σε μορφή .pdf ή .jpg) των κάτωθι εγγράφων:

- i. Άδεια κυκλοφορίας του οχήματος της μετακίνησης,
- ii. Άδεια οδήγησης του/της οδηγού,
- iii. Πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας οδηγού,
- iv. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο του οχήματος,
- v. Δελτίο τεχνικού ελέγχου οχήματος (ΚΤΕΟ),
- vi. Βεβαίωση καλής λειτουργίας ταχογράφου από εγκεκριμένο συνεργείο,
- vii. Επικαιροποιημένο ταχογράφο του οχήματος.

4. Ο/Η Υπεύθυνος/η και οι συνοδοί δύνανται να απευθυνθούν στις κατά τόπους διευθύνσεις της τροχαίας για επανάληψη των ελέγχων και κατά τη διάρκεια της οδικής μετακίνησης. Ο/Η Υπεύθυνος/η και οι συνοδοί επιβλέπουν την τήρηση των ορίων ταχύτητας.

5. Σε περίπτωση μετακίνησης με τουριστικά λεωφορεία, ο/η Υπεύθυνος/η της δράσης φροντίζει για την ανάρτηση στα οχήματα ευανάγνωστης πινακίδας με την ένδειξη «Σχολική Εκδρομή (όνομα σχολείου)» σε εμφανή σημεία στο πρόσθιο και οπίσθιο μέρος του οχήματος, η οποία διατηρείται έως την ολοκλήρωση της εκδρομής.

6. Η τήρηση του προγράμματος της εκπαιδευτικής δράσης αποτελεί ευθύνη του/της Υπεύθυνου/ης της δράσης και των συνοδών.

7. Οι χώροι που επιλέγονται για τη διαμονή, εστίαση και ψυχαγωγία των μαθητών/τριών να διαθέτουν νόμιμη άδεια λειτουργίας και να πληρούν τους όρους ασφάλειας και υγιεινής.

8. Σε έκτακτη ανάγκη ή ανυπέρβλητη δυσκολία που τυχόν προκύψει κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής μετακίνησης, ο/η Υπεύθυνος/η απευθύνεται στις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές (Αστυνομία, ΕΚΑΒ κ.λπ.) και ζητά τη συνδρομή τους. Παράλληλα, δύναται να απευθυνθεί στον/η Γενικό/ή Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή/και στις κατά τόπο αρμόδιες αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

9. Εφόσον η δράση πραγματοποιείται στο εξωτερικό, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης ή ανυπέρβλητης δυσκολίας που τυχόν προκύψει κατά τη διάρκεια της δράσης, ο/η Υπεύθυνος/η απευθύνεται, στις πλησιέστερες πρεσβευτικές ή προξενικές αρχές, καθώς και στον αρμόδιο Συντονιστή Εκπαίδευσης Εξωτερικού. Ο/Η Υπεύθυνος/η της δράσης οφείλει να έχει στη διάθεση του/της τα στοιχεία των ανωτέρω προσώπων πριν την έναρξη της δράσης. Για κάθε εκπαιδευτική δράση στο εξωτερικό είναι απαραίτητη η ασφαλιστική κάλυψη για τη διάρκεια του ταξιδιού και της διαμονής των συνοδών εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών. Για εκπαιδευτικές δράσεις σε χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/τριών απευθυνόμενοι στον ασφαλιστικό τους φορέα μεριμνούν για την έκδοση Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας (Ε.Κ.Α.Α.). Σε περίπτωση που μαθητής/τρια διαθέτει ιδιωτική ασφάλιση, οι γονείς/κηδεμόνες δύναται να καταθέσουν σχετική Υπεύθυνη Δήλωση με συνημμένο αντίγραφο συμβολαίου ή βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα η οποία αναφέρει πως το ασφαλιστήριο συμβόλαιο καλύπτει τα έξοδα νοσηλείας του/της μαθητή/τριας στη χώρα προορισμού.

10. Σε περίπτωση εκπαιδευτικής δράσης στο εξωτερικό, η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενημερώνει εγκαίρως την Πρεσβεία ή το πλησιέστερο Προξενείο της Ελλάδας στη χώρα μετάβασης με κοινοποίηση της σχετικής Απόφασης μετακίνησης στη Διεύθυνση Ε3 Μορφωτικών, Πολιτιστικών και Αθλητικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών (στην ηλεκτρονική διεύθυνση de3@mfa.gr).

Άρθρο 25

Καταργούμενες Διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται η υπό στοιχεία Φ.14/89494/ΓΔ4/09-07-2020 (Β'2888) και κάθε άλλη αντίθετου περιεχομένου απόφαση.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ